

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

caput quartum. Quomodo Italia haereseos evaserit contagionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

tis hujus instituta describēti. Per horū enim potissimum latera hæretici Ecclesiam petunt, hos tamquam victimas gladiis suis destinant, hos cane pejus & angue oderunt, *extremum eos Sathana excrementum, & postremum ventris crepitum* (venia sit mihi ab honestis auribus) appellantes [a] At Vos, O invicti & indefatigabiles Æacidae, cœlitus vos missos credimus, ut tam longo ac funesto bello finem imponatis. Vobis, ut à Mercurio olim Ulyssi, divina illa herba Moly à Deo data est, ut tantam miserorum hominum à venefica illa Circe, hæresi nimirum excantatorum & in bestias transmutatorum multitudinem pristinae formæ restituatis, aliosque quos mali illius vis nondum attigit, præservetis. A vobis, duces fortissimi, ultimus ille ictus Lernæo monstro infingendus expectatur. In facis nempe est, ut sicut Troia sub Pyrrho, sic sub vobis hæresis pereat atque excindatur. Quamvis autem merita vestra & labores non ut par est ab omnibus accipiantur & compenseantur, ne tamen cessate victorias vestras persequi, donec hostis plane prostratus & devictus, in triumphum à vobis ducatur. Vidisti supra hæreseos ortum & progressum: hic ejusdem vides decremēta. Sed ad hæreseos in Germania historiam supra ad finem libri III. à me abruptam, redeo, ubi prius quomodo Italia ab hæresi contagione immunis conservata sit, indicaro.

[a] *Schlusselfburg De Sect. Jesu in Præfat.*

QUOMODO ITALIA HÆRESEOS evaserit contagionem.

CAPUT QUARTUM. ARGUMENTUM.

- I. *Hæresis non caput aut jugulam, sed ea tantum membra, ubi minus periculi, invadere potest.*
- II. *Italia ab hæresi immunis.*
- III. *Quibus contra eam remediis usa.*
- IV. *Italia religionis & sanctitatis mater. Hæreticorum in eam calumnia diluuntur.*
- V. *Quanta pietate & devotione, Roma præsertim vivatur.*
- VI. *Clementis VIII. Pontificis sancta vita.*

Verus ille & versipellis Ecclesie hostis, cor Ecclesie ab ictibus suis, esse tutū animadvertens, exteriora ejus & quæ circa eam, omnibus viribus oppugnanda sibi statuit, ratus hac ratione pedetentim ad ipsa viscera se aliquando pe-

netraturum, ac plenam victoriam consequuturum. His artibus ante Lutherum quoque ulus fuit in Bohemia schismate, quod veluti fermentum fuit nostri temporis hæreseos. Facile enim intelligebat vires suas tantas non esse ut capiti expugnando sufficerent: eoque, & si omnia egerit, numquam tamen totam Catholicam religionem penitus evertere potuit, quæ capite suo tuta, facile omnes ejus imperus exceperit & elisit. Altissimi montes numquam ita nivibus & glacie tecti sunt, quin summa eorum fastigia cœlo proxima non vident ac rideant, tum etiam quando omnia hæc inferiora frigore & gelu rigent. Ac licet sol aliquando deficere nobis atque obscurari videatur, numquam tamen hoc ita fit, quin pars aliqua Mundi lumine ejus colustratur. Idem nos de Ecclesia dicere possumus, de Spirituali illa Sion, de Monte illo sancto; qui etsi frigore ac glacie undique infestatus fuerit, summa tamen sui parte amabilem illam verbi temporis viriditatem atque amœnitatem semper conservavit. Et quamvis glaciales illæ crustæ deficientis charitatis, tum horribilia monstra crepidini passim insidentia, teterrimæque hæreses undique affluentes, speciem ejus pulcherrimam quodammodo tegat & obscurent, fastigium nihilominus, multo altius quam ut quidquam earum rerum eo penetrare possit, pristinum suum & nativum decus ac splendorem semper retinuit, ac porro retinebit. Sed nec sol ille Justitiæ radios suos Ecclesie ita umquam subtrahit, ut eam in tenebris destituerit, quæ nunquam in Ecclesia ingruunt, nisi quando lunatici seu fanatici homines, ira, concupiscentia ambitione & superbia inflati, miserabiles nempe hæresiarchæ, pertinaces Antæi & terræ filii, terram suarum opinionum inter nos & splendidissimum illud lumen interponunt, atque ita tenebras non soli, sed oculis nostris objiciunt: detestabiles & maledicti homines, qui serenum Ecclesie cælum tam atris nubibus obducunt, immo fœdis tempestatibus inquietant & turbant.

II. At, quæso, quam tu Mundi mihi partem ab hæresi mundam, quam regionem continuis ac numquam deficientibus omnes nubes penetrantibus solis radiis collustratam ostendes, nisi sanctum illum Montem, pulchram illam & castam Sion? Italiam dico: Italiam, inquam, felicem religiosarum animarum secessum: Italiam fidei custodem, quæ saluti fuit ei, quæ salutem dat omnibus qui eam sequuntur: Italiam quæ durantibus apud nos turbis & confusionibus, quiete & gloria floruit.

floruit. O Italia, sponsæ Dei asyllum, in qua illa rebus ubique perturbatis, magnitudinem & felicitatem suam invenit. Tu, inquam, sine qua omnis magnitudo nihil est, & sine qua ipsi felicitati deest felicitas. Italia, gloriosa provincia, quo Christus secessit postquam plerique omnes ab ipso recesserunt. Italia, felix terræ Paradisus, in qua femina illa cuius semini Deus jam olim vires conterendi caput serpentis promisit (quæ Ecclesia est, inferni, diaboli, & omnium ejus satellitum victrix) tandem vixit, dum interea totus Mûdus moritur ad sui damnationem, & in sua condemnatione. *Iam aperta per Lutherum stellam de celo lapsam, inferni cataracta pestiferas evomebant aquas, omniaque vastantes, jam novum diluvium, & primo quidem illo sedius, toti terrarû orbi minabantur; jam venenati magna abyssi fontes aquas eructabant quæ sub Firmamento sunt (quas jam quidem cum Origene pro demonibus accipio) & Mundum universum desolabant:* quum ecce facta hæc Arca, ab illa ipsa quæ cœlos formavit manu constructa & super solidâ illâ & inconcussâ promissionis magno illi Cephæ & successoribus ejus factæ petra fudata, portas suas ingredi ac salvare se cupientibus aperuit; hæresi vero nunquam in ea pedem posuit, omnem ad se aditum præclusit.

O Roma, terrarum miraculum, quæ infinita nobis indies miracula producis! quis non obstupescat, te non sine miraculo in tanta publicarum calamitatum quæ orbem terrarum inundaverant, colluvie, integram & incontaminatam videns? Roma, inquam, ubi Noe, id est, Ecclesiæ quies in medio confusionum diluvio, servata fuit. Roma, in qua velut in altera salutis Arca, tot felices animæ abdicata terra, ad cœlum aspirant; tot castitatis amatissimi homines, Noæ exemplo, à seminarum consortio se separant; in qua etiam ut in sacra illa Navi distinctæ fuerunt mansuiculae, certi dignitatum & officiorum sunt gradus. Stupidus profecto sit oportet, qui non in summam rapiatur admirationem, animadvertens Italiam ab hæresi undique velut obsessam, nec à Germania audacissimorum hæresiarcharum seminario procul distantem, tum ceteris fere nationibus omnibus hac peste laborantibus invisam, firmam tamen & constantem, ut sanctæ & immaculatæ caput decet Ecclesiæ, hætenus permanisse, & omnes inferorum impetus fregisse; immo indies in certiore magis magisque spem erigi, hanc ei felicitatem fore perpetuam, Deo clementissime prohibente, ne visio illa Pii V. Pontificis, quam de Italia defectura aliquando ei objectam Thomas Morus scribit, unquam effectâ

fortiatur. Ad quam rem utilissime inducta est inquisitio adversus hæreticam prævitatem.

III. Quod si præter Dei benignitatem, qui Ecclesiæ suæ promisit & juravit portas inferorum numquam contra ipsam prævalituras, sed ipsam potius pulcherrimas de diabolis & omnibus hostibus victorias reportaturam, Si, inquam, alias quoque hujus felicitatis causas investigare lubet, non minimam ejus partem summorum Pontificum vigiliis & curæ adscribendam esse facile deprehendemus: Deo quoque hanc sanctis eorum laboribus mercedem retribuente. Ite homines invidia cæci, qui tantam gloriam non nisi limis ac sinistris oculis intuemini, ite, si placet, & Romam Luxuriæ officinam, infamiam terræ, vitiorum receptaculum, voluptatum matrem, custodem impietatis, idololatriæ speculum appellare, unde nihil nisi homicidia, perduelliones, usuræ, & carnales abominaciones procedant; Babylonem appellatione in sua confusione perditam, Ægyptum Cimmeriis obrutam tenebris, alteram Sodomam, omnia denique convicia congerite, omnes calumnias quascunque potestis, constringite, malitiam malitia, falsitatem falsitate, injurias injuriis cumulare: maxima nihilominus hæc urbs, quam *Solis civitatem* veteres Prophete nominarunt, cuius imperium ab Oriente ad Occidentem usque extenditur, & iisdem quibus solis cursus finibus terminatur, magnum hoc, inquam, Mundi theatrum, terrarum orbis domicilium, mater & matrix omnium Ecclesiarum, splendorem & pulchritudinem suam retinebit. Esto, vituperent eam perversi, quibus rosæ etiam & lilia male olent, damnent ac detestentur improbi; boni tamen omnesque tam veritatis quam virtutis studiosi, integritatem prædicant & prudentiam Gubernatorum, religiosorum austeritatem, devotionem populi, & ditissimorum civium vere Christianis dignam charitatem. *Qua fronte vos illam Luxuriæ officinam appellatis, quæ luxuriam non damnat tantum, verum etiam coeret, cui vos tanquam olentes hirci, immersi hæretis? Quid ni enim hætere vos dicam, qui Lutherum illum sequimini, qui magni facitis, ut Prophetam & Evangelistam & Eliam æstimatis, ex cuius unius ore plures sordes, turpitudinesque profuxerunt in vestrosmet typos Wittebergenses ac Jenenses, quam omnium Italiæ, qui à temporibus Apostolorum extiterunt millibus profuxerint. Ipsi typi vestri adversus vos testimonium dicunt. Quo igitur nisi mendacissimo ore, Terra-*

infamiam illam dicetis, quæ iam diu nihil gravius fert quam infames & sacrilegos raptus atque incestus Deo dicatarum virginum? An vitiorum receptaculum illam appellabitis, cuius sanctitas & perfectio quum mores vestros perferre non posset, vobis profugiendi causam dedit? Quomodo mater voluptatum diceretur, quam vos ideo fugitis quod à carnis voluptatibus ad castitatem & continentiam invitet? An illa custos sit impietatis, quæ ipsa est pietas, & qua nihil est religiosius, ut Sancta ab omnibus præter quæ vobis, appelleretur! Speculumne idolatriæ audiet, quæ torquentes & nationes ab idolorum cultu ad Christianam religionem adduxit? & nunc per utramque Indiam adducere indies non desinit. An Babylonem dicetis, in qua vix quidquam admirabilius est quam decentissimus omnium rerum ordo, ac continua Episcoporum successio, qui omnibus omnium temporum sectis fuere formidabiles, & quos etiam illæ non minus universæ oderunt, quam singulæ inter se inimicæ sunt. Quibus Tertullianus etiam hodie, quod olim ipsarum similibus, exprobrat, non posse eostam continuam Episcoporum ordinem & successionem ostendere: quo sane vel authentico & irrefragabili argumento Pontificum ostenditur auctoritas. Sed quo jure Ægyptum appellabunt, & quidem tenebrosam, eam quæ gratiæ lumen ad plerisque populos sparsit, quæque instar Phari est, ad quam omnes hæreseon agitati fluctibus navim suam, tamquam ad salutis portum, dirigant necesse est: in qua etiam Pontifex velut alter Moyses à Deo constitutus est, qui potenti virga Christianos regeret: quæ ille tot tamque mirabilia fecit, & nos per medium Mare rubrum in terram promissionis deducit; non Pharaon aliquis tyrannus, sed, ut S. Bernardus ait, [a] magnus Sacerdos, summus Pontifex, heres Apostolorum, primus ut Abel, gubernator generalis ut Noe, Patriarcha ut Abraham, ordine Melchisedech, auctoritate Moyses, Samuel iustitia, Episcopatu Petrus, & unitione Iesus Christus. An Sodomam dicent, cui Deus perpetuam & nunquam defecturam gratiam promissit: eam quæ sita est super ea petra, non quam olim augur quidam in Capitolio monstravit, exclamans, Romam prius non interituram quam saxum illud esset sublatum? sed super Fide S. Petri, pro qua D. N. & Salvator ipse Patrem oravit, ne unquam deficeret. [b]

IV. Quin potius oculos illi conjiciunt in populorum non minus perditorum vitia, non considerantes quam sæpe illi puniti sint. Peccatorem qui

in peccatum labitur & penitentiam agit, justinemen propterea non perdere Hieronymus inquit. Sic Roma, quamvis ejus incolæ Deum, ut cæteri quoque mortales, offendant, non propterea tamen non Sancta dici debet. Videamus quam multi sancti homines, qui in S. Petri cathedra sederunt, excommunicationibus aliisque remediis ovile suum, non sine maximis curis & laboribus purgare conati sint. Legantur Acta Adriani VI. Pii V. Sixti V. Clementis VIII. Quos illi labores non exhauserunt, ut omne id quod à se damnatum fuerat, exterminaretur! præsertim quum tandem animadvertissent, ipsa medicina morbos seu mala exasperari; non aliter quam in magnis sit ulceribus, per quæ mali & purulenti humores evacuantur: quibus consolidatis, illis alio defluentibus, totum sæpe corpus corrumpitur, & pro uno ulcere multa in partibus antea sanis enascuntur. Unum est, in quo secundum oculum humanum sibi videntur censes illi, qui se Reformatores vocant, pedem firmum accusando figere posse, nempe permissionem Malorum quorundam, uti sunt Ecclesiasticarum quarundam personarum vitia, & defectus quas illi mirabiles zelotæ, nescientes cuius sint Spiritus, confestim volunt de cælis igne devocato, tanquam Samaritas, vel Sodomitas, exuri. Hoc cum non confestim pro suo fatui iudicii conceptu fieri conspiciunt, confestim murum Pharisaicum repetitur adversus Pontifices, adversus Episcopos; Hic peccatores recipit, & manducat cum eis. Audio Novos Novatianos, Novos Tertullianos, Novos tales, qui non vident mantinæ quod in tergo est. Tecum habita, ajebat prudens ille inter gentiles, ut novis quam sit tibi curta supellex. Censere facile omnia possumus, emendare non item. Judæi permittuntur habitare in ditione Episcopi Romani vel alterius, & hoc te Lutherane urit. Lupanar alicubi non incenditur, hoc calumniaris, & tu domi tuæ sentinam, & cloacam, & Sterquilinum te habere, & tolerare, imo extruere non damnas? Vide quæso, si æquus es; In bene constitutis civitatibus leprosi à sanis separantur, insani & mente capti includuntur ergastulis, domus etiam sunt peste infectis destinatae, ne serpat contagio, aliaque nosocomia. Immo ipsa quoque ganea seu lupanaria eum in finem in populosis civitatibus feruntur, ut sentina illa eo defluente, reliqui à morte animæ custodiantur; quod

[a] Ad PP. Eugenium & quotquot Controversias hujus temporis de Pontifice ediderunt ut Bellarminus, Becanus, Coturius, Forerius &c. [b] Luc. 22. 32.

quod hoc morbi generis maxime omnium sit contagiosum. Quod vero hanc unam ob causam dissoluta illa femina tolerentur, non jubeantur esse, manifestum est ex tot præclaris de castitate servanda legibus, ex tot laudabilibus custodienda pudicitiae exemplis, ex severis denique regulis, quibus infelicia illa diaboli mancipia coercentur, adeo ut his præcipue Roma invisa sit, ob rigidam quæ in eorum vitam usurpatur, animadversionem. Non illis cum honestis matronis aut feminis Romanis conversari, non curru vehi, non noctu quemquam admittere, multo minus alios accedere licet: excommunicata sunt, privata Sacramentis, mortuarum cadavera in loca inhonestâ abjiciuntur, & bona confiscantur. An ulla quæso severior à te superciliosè Lutherane aut Calviniane excogitari possit ratio à vitii hujus sceditate ad frugem & honestam vitam eas revocandi? Nolo tibi regerere sordes Doctrinæ Luthericæ libro 3. obiter monstratas; nolo regerere Confessionem ejusdem Evangelistæ de suo populo reformato editam.

Cur non potius illi, quæ assidue ibi sunt, bona opera considerant? Cur paucissima lupanaria potius, quam monasteria inspiciunt: in his enim infinitum sanctorum hominum videbunt numerum, qui Dei servitio seipos impendunt, vitæque austeritate cælum acquirere student. Templâ ingrediuntur; nec fieri poterit quin exquisitum ornatum, hominum sacra frequentantium tam multitudinem quam devotionem, frequentes, ut vocant, stationes, ac copiosas indulgentias admirentur. Quodnam illud putas esse spectaculum, videre omnes quasi Italiæ civitates ad unam Romam concurrentes, ac Principes viros, cilicio indutos, pedibus incedentes! Quid de processionibus dicam? quæ frequentissimæ sunt, Paschali præcipue tempore.

V. Noctè ea quæ Salvatoris nostri diem emortualem præcedit, Romani omnes sacco induti, cereum singuli manibus gestantes, Cardinalium aliquo singulis cohortibus, eodem vestitu crucem præferente, ad Basilicâ D. Petri proficiscuntur, Deo ibi pro peccatorum venia supplicantes, ac pœnitentiam agentes. Quid de Hospitalibus dicemus, quorum proventus annui ad trecentena aureorum millia æstimantur? nec umquam quotidianæ stipēs defunt: ubi etiam singulis fere septimanis Cardinalium aliqui pieratis, ergo pauperibus pedes lavant tantæ ædificationis piæ vi, ut non raro A Catholicis Romam venientes & hæc virtutum exempla spectantes cum lacrymis fateantur sese in patria

sua mendaciis per Prædicantes suos fuisse circumventos, credendo eis, cum de fastu, de impietate Romanorum Pontificum & Cardinalium verba darent. Quid de Xenodochiis; in quibus nonnumquam xviii. aut viginti peregrinorum millibus, ipsi Cardinalibus ministrantibus, victus gratis suppeditatur? Quid de reliquis quotidianis elemosynis? de tot magnificis ædibus ad varios usus, vel educandæ juventuti, vel alendis orphanis ac pueris expositis, exstructis? ubi illi, ac præsertim filia, magna cura ad nubilem usque ætatem aluntur atque educantur. Jam quot ibi sacrarum Deo Virginum sunt monasteria? quot pœnitentium? ad quæ tota vere Roma cum incredibili gaudio concurrere solet quoties peccatrix aliqua relictis Mundi vanitatibus ac lenociniis, se vitamque suam in posterum Deo consecrat & consignat. Cui ignota est Romanarum matronarum ac virginum pudicitia & castitas? quæ tanta est, ut non colloquia solum, sed etiam aspectum virorum fugiant, fratrum & cognatorum non secus atque ab exterorum consuetudine abstineant, multum in his à Gallorum moribus abhorrentes, atque adeo oscula non secus atque ipsum adulterium detestantes: ut singulæ familiæ religiosarum sacraria esse videantur. Videant ergo quam inique faciant, qui ob unius aut alterius dissolutionem omnes impudiciæ, & ob unum Judam omnes proditoris damnant. Plutarchus ait Romam à prima sua origine incendiis valde fuisse obnoxiam: at profecto meliori jure dicemus, eam hodie maledicentiæ & calumniæ igni esse expositam. O quantam vim gratiæ suæ in illam Deus effudit! ut omnes qui æquis eam adspiciunt oculis, tamen eam quam admirentur. ROMA, inquam, ad Orbis terrarum nata imperium: quæ à Robore nomen accepit, nomen ejusdem si converso ordine litterarum legas, merus est AMOR: cujus denique nomen in sancta lingua ad significandam Dei benedictionem, Mammellam significat. Hæc sancta illa est Ecclesiarum mater, in cuius sinum omnes tamquam filia confugiunt: hæc nutrix est, e cuius uberibus omnes sanæ doctrinæ lac hauriunt. Omnes veteris illius Regum victricis, domitricis populorum, imperiorum moderatricis triumpho nihil sunt, ad ea quæ hodie ibi admiramur trophæa, collati, quorum fastigia ad ipsum cælum pertingunt: ipsique Angeli Sedi illi triumphali lætum carmen atque ovationem accinunt. Hujus potissimum ductu atque auspiciis falsorum deorum colossis & idolis passim dejectis, Deo vivo ac vero templa atque altari-

taria constituta, & polluta illa & cruenta Ethnicorum sacrificia, in purissimum & incruentum illud sacrificium, quo Iesus Christus quotidie omnibus locis in hostiam vivam Deopatri offertur (ut est apud Malachiam) & sic diaboli cultus in Dei cultum commutatus fuit. Et quemadmodum Roma pagana nihil majus & potentius; ita Roma Christiana nihil sanctius est & gloriosius; in qua non jam illud Capitoli immobile saxum, sed augustissima D. Petri Basilica est admirationi, à magno Imperatore Constantino, primum aedificata, sed ad eum jam splendorem perducta, ut superbissimis quibuscumque veterum substructionibus non modo non cedere, verum etiam longe anteire videatur; tum infinitis thesauris repleta: in qua etiam sacrosancta illa Ecclesiae Sedes, cujus imperium Angelus nullum finem habiturum praedixit, fundata cernitur.

VI. Sed cur isti calumniatores in religiosum & sanctum Pontificem Clementem VIII. dentem Theoninum figunt? cur vitam ejus & actiones alatrunt? ejus, inquam, qui in conservanda inter Principes Christianos pace, & Poloniae, Transilvaniae, Germaniae, Hispaniae, & Franciae, quiete procuranda tantos labores exhaustit, ac tantos fecit sumtus? Cur non recensent illi exercitus, contra Turcas juratos Christiani nominis hostes ipsius stipendiis conductos, & laborantibus Christianitatis partibus summissos? Sed ut Christi in terris regnum amplificandi singularis huic Pontifici semper fuit cura; sic multo maxime oves dispersas, & diabolo atque inferno mox praedae futuras, ad spirituale ovile reducendi. Quid ille non facit ut collapsa erigat, infirma sustentet, perdita restauret? Annon ipse Conventus religiosorum obit, ut vitam eorum & mores tanto certius exploret? Annon ipse nudis pedibus in sacris Processionibus incedere visus est: tum maxime quum de Rege nostro ab Excommunicatione absolvendo & in gremium Ecclesiae recipiendo ageretur; & ad tam arduum negotium Dei auxilium atque inspiratio imploreretur? Hic thesauros Ecclesiae aperit & Indulgentias proponit; primus vero ipse eas acquirere studet. Quam saepe non impediens gravissimis podagrae doloribus, utroque genu innixus per gradus illos sanctos in quibus Salvator noster omnibus membris cruentatis à Pilato constitutus ac populo his verbis, *Eccce homo, ostensus fuerat, ascendit!* Annon idem die Jovis sancto quotannis velut sacerdotum minimus, peregrinorum audit Confessiones? Annon quotidie, si per valetudinem ei lice-

at, sacrum Missae officium seu Liturgiam ipso Apostolorum tempore indies usurpatam ipse celebrat? & quidem tanto ardore ac zelo, ut cana ejus facies lachrymarum guttis ubertim saepe irrigetur, praecipue ubi ad consecrationis verba pervenit? Nos quidem ipsum feria sexta sacrae hebdomadae, quum historia passionis Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi recitaretur, tormentis ac doloribus ejus illachrymantem vidimus; dulci & admirabili animae perquam devota compassione. Quot ille quantasque elemosynas quotidie in suo cubiculo distribuit? Nonne decem ibi pauperes, mutati indies, singulis diebus aluntur? Hi procedente ad prandium aut cenam Pontifice, ad pedes ejus se abjiciunt: quos ille suis manibus sublevat, deinde aquam eorum lavandis manibus affundit, ac mensam suam oppositam, & iisdem cibis instructam consecrat, & ubi singulis potum infudit, suae demum mensae affidet, à pauperum mensa parvo intervallo distanti: tandem vero ita refectos, cum benedictione & munusculo dimittit. Inter prandendum vero semper liber aliquis sacer legitur. Feria quinta sanctae hebdomadae, & saepe alias idem sanctus Pontifex vigintiquatuor pauperibus pedes lavat & osculatur, deinde in novo S. Petri Palatio prandentibus per duas aut tres horas ministrat. Interea vero diversae sunt exhortationes, quibus charitas illa commendatur; tandè vero aureo nummo in quo Pontificis expressa est imago, & nova veste donati singuli dimittuntur. Quam multos vero pauperes idem Pontifex visitavit, suaque voce exhortatus & consolatus est in extremo agone constitutos? quam multis sua manu SS. Eucharistiam praebuit? Quam magnum ille captivorum & remis addictorum numerum ab infidelibus redemit? Quot ille tandem coronis, quot laureis Pontificalem suam tiaram seu mitram exornavit? neque jam quidquam aliud restat quam ut caput ipsius aeterna coronetur gloria, inter Beatos illos sanctos & Martyres qui Sedem hanc S. Petri tenuerunt receptus, ad quorum

pedes quisque se humiliat, ut in Iesu Christo exaltari possit, tamquam ad speciosum illum pedem, pacem Evangelizantis.

(1)

Quo-